

Den næste sag på dagsordenen var:

20) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 91:

Forslag til folketingsbeslutning om omlægning af inkonvertible lån m.v.

Af Pernille Sams (KF), Mejdahl (V) og Kirsten Jacobsen (FP).

(Fremsat 12/4 94).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Finansministeren (Lykketoft):

Jeg tror, vi alle sammen har mødt eksempler på mennesker, der har problemer med inkonvertible lån, og som synes, de burde behandles bedre. Det har jeg megen forståelse for.

Vi har også i regeringen, ikke mindst i Økonomiministeriet og Skatteministeriet, overvejet, om der fandtes statsfinansielt neutrale eller i hvert fald rimelig neutrale modeller, der kunne løse problemerne for denne gruppe låntagere. Desværre må jeg sige, at der ikke i det arbejde, vi har været igennem, er fundet nogen løsningsmodel, som vi synes man kan anbefale, for de løsninger, der virkelig ville hjælpe folk, er statsfinansielt endda meget kostbare.

Jeg synes også, det forslag, vi her har foran os, er en levende illustration af, hvor svært det er at finde anvendelige løsninger. Forslagsstillerne siger jo selv, at de ønsker statsfinansiell neutralitet, og det er al ære værd. Men en nærmere analyse af forslaget, sådan som det er udformet, viser, at det faktisk ikke hjælper nogen af dem, der har problemer med de inkonvertible lån, og hvis det skulle ændres således, at det hjalp, ville det netop være noget, der over en årrække kostede statskassen et milliardbeløb.

Jeg vil ikke gå ind i en dybsindig teknisk diskussion; forslaget får jo også en udvalgsbehandling, hvor der er mulighed for at vende alle argumenterne. Jeg vil dog sige, at hvis vi har overset nogle columbusæg, som kan løse op for nogle af problemerne uden at give en stor statsfinansiell belastning, er regeringen indstillet på at kigge på det. Men i så fald er det løsningsmodeller, som endnu ikke har været præsenteret for os, og som heller ikke på

nogen måde er indeholdt i det beslutningsforslag, der her er fremsat.

Derfor må vi fra regeringens side sige nej til det fremsatte forslag, og så må vi tage en dybere diskussion om problemernes karakter under udvalgsbehandlingen.

Formanden:

Inden jeg åbner for korte bemærkninger, skal forhandlingen være åbnet. Det vil sige, at den første ordfører skal have haft ordet.

Jørn Pedersen (S):

Vi erkender også i Socialdemokratiet, at der kan være mennesker, der har reelle problemer på grund af inkonvertible lån.

Til gengæld er vi enige i finansministerens synspunkter om, at netop den model, vi her ser til løsning af problemet, ikke holder – hverken med hensyn til at række hånden ud til de grupper, man gerne vil hjælpe, eller med hensyn til at være finansielt neutral for staten. Derfor må vi sige, at uagtet man vil forsøge at løse et problem for nogle mennesker, opfylder forslaget ikke sin intention, og derfor er vi nødt til at afvise det.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Begge de indlæg, vi nu har hørt om lovforslaget, tog udgangspunkt i, at forslaget ligesom ikke skulle være godt nok, eller noget i den retning. Men både finansministeren og hr. Jørn Pedersen holdt sig på et helt overfladisk niveau, hvor man slet ikke gik i substansen; finansministerens sagde bare, at forslaget ikke hjælper.

Så vil jeg gerne spørge direkte: Hvorfor hjælper forslaget ikke? Der er jo mange, der mener, at det ville hjælpe aldeles udmærket at give alle disse mennesker en valgmulighed, som de ikke har i dag, at det ville ophæve den stavnsbinding, der ligger i denne låneform. Det er ikke en gave, de får; men det ville dog ophæve det stavnsbånd, de befinder sig under.

Øg hr. Jørn Pedersen sagde, at forslaget ikke er neutralt for staten. Derfor vil jeg gerne spørge hr. Jørn Pedersen: Hvordan koster dette her staten penge? For det koster nemlig ikke staten penge! Men hvis Socialdemokratiet kan se et eller andet sted, hvor det koster staten penge,

[Pernille Sams]

vil vi da meget gerne have det frem på bordet, for det passer ikke, og så skal vi da have aflivet den myte.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Direkte adspurgt af fru Pernille Sams må jeg sige, at hvis staten skal følge den ene model, der er anvist i forslaget, vil det faktisk betyde, at den må give en overkurs, der svarer til ca. 10 procentpoint, for at det kan hænge sammen for de personer, vi taler om, og det vil jo faktisk betyde, at staten vil få en merudgift. Derudover kommer der jo også nogle administrationsudgifter i forbindelse med ordningen. Alt andet lige vil det betyde, at staten vil få større udgifter. Og hvis man følger den anden model, holder den økonomiske beregning ikke.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg må jo bare sige, at så har hr. Jørn Pedersen slet ikke forstået, hvad forslaget går ud på, og så kan det jo være derfor, Socialdemokratiet afviser forslaget, for det, hr. Jørn Pedersen sagde her, var i hvert fald noget vrøvl. Der er ikke noget med, at staten skal give en overkurs for noget som helst, hverken på 10 procentpoint eller på nogen anden procent.

Det er neutralt for staten dette her, og hvis hr. Jørn Pedersen gjorde sig den umage at læse forslaget igennem i detaljer og finde ud af, hvordan det hænger sammen, og at det er neutralt for staten – hvilket er et faktum, for sådan er hele ordningen bygget op; det er det, der er forudsætningen for den – kunne det være rart at høre, hvad Socialdemokratiet så ville afvise forslaget på, når den forudsætning er i orden.

John Vinther (KF):

Finansministeren anførte, at han ikke ville gå ind i en teknisk gennemgang af lovforslaget, og holdt sig blot til at sige, at det ikke ville hjælpe. Nu har Det Konservative Folkeparti den opfattelse, at det vil hjælpe, og derfor er jeg sikker på, at når jeg nu spørger pænt, vil finansministeren efterfølgende komme op og sige, hvad det er, der ikke vil hjælpe, for det har vi da svært ved umiddelbart at få øje på, specielt når regeringen ikke kan komme med en bedre begrundelse.

Når det er sagt, vil jeg også sige, at det i grunden er for dårligt, at det er oppositionen, der skal fremkomme med dette beslutningsforslag; regeringen burde jo selv være i stand til at se, at der er et problem her, og burde også være i stand til at finde løsningsmodeller, når den så flot afviser dette forslag.

Sagen er jo den, at tusinder af boligejere og landmænd i realiteten er fastlåst på grund af disse lån, fordi de inkonvertible lån er budt op i helt urimelige overkurser. Formålet med dette beslutningsforslag er derfor at sikre, at boligejere med disse inkonvertible lån får mulighed for at konvertere lånene og dermed som så mange andre få glæde af det rentefald, vi har oplevet i 1993. Beslutningsforslaget skitserer en teknisk meget fin og fornuftig måde at gøre dette på, uden at det koster staten eller obligationssejere en krone. Det er alt i alt en teknisk meget fin, fornuftig og enkel løsning.

Jeg synes også, det er værd at bemærke endnu en gang, at der altså ikke er tale om statsstøtte i dette forslag, og at der heller ikke er tale om, at nogen mister penge. Obligationssejere får fortsat deres forrentning og deres afdrag; blot er det altså Hypotekbanken, der betaler det.

Det er ikke vores opfattelse, at dette beslutningsforslag, såfremt det gennemføres, vil medføre en ny bølge af konverteringer, men faktum er, at vi med dette beslutningsforslag giver alle boligejere med inkonvertible lån en reel valgmulighed på linje med den, andre har. Så man kan undre sig over, at regeringen ikke synes, de skal have den mulighed; det undrer vi os i hvert fald meget over. Det Konservative Folkeparti kan i hvert fald varmt støtte beslutningsforslaget.

Mejdahl (V):

»De tre borgerlige partier, KVZ, synes, det er synd for ejendommejere med inkonvertible obligationslån, at de ikke kan få del i rentefaldet og lånomlægningens glæder.«

Sådan skrev Berlingske Tidende for tre uger siden i en leder under overskriften: »Pil ikke ved markedsøkonomien«.

Når Venstre står som medforslagsstiller af dette beslutningsforslag om omlægning af inkonvertible lån, er det ikke, fordi vi synes, det er synd for nogen, men ene og alene ud fra en rimelighedsbetragtning. Den konverterings-

[Møjdah]

bølge, som vi har oplevet i det sidste halve års tid, ville ikke tilnærmelsesvis have taget det omfang, som vi er blevet vidne til, hvis ikke Folketinget havde foretaget et lovindgreb, som gjorde det muligt at fradrage kurstab, der konstateredes ved omlægning af kontantlån optaget før den 19. maj 1993 til nye og lavere forrentede lån, altså den såkaldte amortisationskonto.

Derfor er det også rimeligt, at vi ser på de inkonvertible lån, specielt når det kan gøres uden udgifter for staten. Endelig er der nogle, som ikke havde valgfrihed mellem konvertible og inkonvertible lån. De unge landmænd, som gjorde brug af yngre jordbrugere-låneordningen, kunne kun gøre det ved at optage inkonvertible lån. Det kræver staten som vilkår for den type lån.

Forslaget her løser ikke alle problemerne for debitorer med inkonvertible lån. Der er ingen, som bliver forgyldt – tværtimod betaler debitor selv omkostningerne ved at få et gangbart lån. Og det er netop det at få et nyt lån, som er kendt, overskueligt og gangbart, der er hovedsigtet med beslutningsforslaget. Kreditor bliver heller ikke ringere stillet, end kreditor var på det tidspunkt, hvor obligationerne blev købt. At kursen blev så høj, som det er beskrevet i tilfældet i bemærkningerne til beslutningsforslaget, er en anden sag og skyldes, at der kan spekuleres i de forholdsvist tynde obligationsserier. Regeringen burde kunne sige ja til opfordringen om at fremsætte et lovforslag som skitseret i B 91, som hjælper en stor del af de boligejere, jordbrugere og virksomheder, der har inkonvertible lån; det koster ikke staten noget. Konstruktionen har været brugt før, nemlig i forbindelse med refinansieringsordningen for jordbrugserhvervets gæld i 1988-89. Og regeringen har for nylig gennemført en statslig ydelsessikring på ca. 700 mio. kr. over 30 år i forbindelse med lånomlægninger i den almenyttige boligsektor.

Det kan godt være, at det ikke er det columbusæg, som finansministeren efterlyser, men mindre kan vel også gøre det – det er heller ikke alle regeringens forslag, der er columbusæg, tværtimod – og jeg kan på Venstres vegne anbefale regeringen og Folketingets partier at se positivt på forslaget, bl.a. af de grunde, som jeg her har nævnt.

Jens Thoft (SF):

Hvis formålet med forslaget er sådan, som jeg læser forslagsstillernes intentioner, nemlig at der sidder nogle monopolister i pensionskasser og banker, som kræver en uhyrlig overkurs for obligationerne, og at man kommer og stjæler obligationerne og siger: »Æh, bæh, I får ikke den overkurs, og det har I rigtig godt af!« – og sådan læser jeg forslaget – så støtter jeg det varmt og helhjertet. Jeg synes, det er fint, at man på den måde stjæler den overprofit, som disse monopolister forsøger at score. Men forudsætningen for, at jeg kan støtte forslaget så varmt, er, at folk selv må betale hver en krone. Det må ikke koste statskassen så meget som én eneste krone, og hvis statskassen skal indgå i en risiko, må den også have denne risiko betalt, og for min skyld må den også godt kræve gebyrer af en passende størrelse. Folk må selv betale!

Men hvis intentionerne er forstået rigtigt, og hvis målsætningen: at folk selv skal betale, er forstået rigtigt, så støtter jeg forslaget – altså en klar og positiv holdning!

Men så kommer mine indvendinger, for hvis jeg regner på det, er der så ikke det problem, at forslaget ikke tager højde for, at ejere af inkonvertible lån med fast rente pr. definition ikke kan få del i rentefaldet? Det ligger lige præcis i, at lånene er inkonvertible – og det hvad enten der er en monopolistsituation eller der ikke er en monopolistsituation. Er problemet ikke, at enten må det koste statskassen noget, eller også tjener folk ikke noget på det, og så kan det ikke betale sig at konvertere?

Jeg mener altså helt fundamentalt, at forslaget har det problem, at intentionerne er gode og velmente nok, men at det bare ikke er gennemarbejdet. Det har jeg før kritiseret fru Pernille Sams for, men så vidt jeg kan se, er problemstillingen den, at hvis man vil opnå det, fru Pernille Sams vil, nemlig at forslaget skal være statsfinansielt neutralt, er der ikke sparet en krone, og så kan det ikke betale sig at konvertere. Og hvis det ikke er statsfinansielt neutralt, er forudsætningen for forslaget jo faldet væk.

Så det er min kritik: Hvor ligger fidusen? Det må vi altså have forklaret, synes jeg. Og jeg har et andet problem, som jeg også synes fru Pernille Sams må tage stilling til, og det er: Hvad gør vi med de tilgrænsende områder?

[Jens Thoft]

Hvis vi nu går ud fra, at der er nogle, der udnytter en monopol-situation, og at de ikke skal have lov til at udnytte den monopol-situation, hvorfor gælder det så kun DLR-lån? Hvorfor ikke skibskredit? Hvorfor ikke private pantebreve, der er inkonvertible, og som ikke kan opsiges? Sådan nogle er der også en del af. Og hvorfor ikke inkonvertible indekslån? Er problemet ikke lige præcis, at det slet ikke kan betale sig, hvis det skal være statsfinansielt neutralt, idet det ligger i hele tankegangen, at når lånet er inkonvertibelt og dermed har en fast rente, kan man pr. definition ikke få del i rentefaldet?

Intentionerne støtter jeg altså varmt, men jeg kan ikke se, at de kan opfyldes af den mål-sætning, der ligger i forslaget.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Det er jo helt korrekt, når hr. Jens Thoft ikke kan se, at forslaget skulle medføre et rentefald, for det gør det jo ikke, for der er tale om et inkonvertibelt lån og inkonvertible obligationer, og det respekterer forslaget.

Det, som man kommer uden om med dette forslag, er ene og alene den kunstige overkurs – som hr. Jens Thoft også selv gjorde et stort nummer ud af at beskrive – fordi der er nogle små serier af disse obligationer, som er budt op i helt urimeligt kunstige overkurser, og som i dag teknisk får stavnsbundet mennesker til deres lån og dermed deres bolig.

Nogle obligationer, som ellers, hvis det havde været almindelige, sammenlignelige konvertible obligationer, ville have ligget på kurs 110 eller 115 eller måske op til 120 eller noget i den retning – nu er jeg godt klar over, at man altid kan indfri en konvertibel obligation til kurs 100, men omregningsmæssigt ville de altså have ligget på kurs 110 eller måske op til 120 – bliver nogle gange, fordi de er inkonvertible, budt op i kurs 180.

Og sagen er, at den overkurs på 60 procent-point i dette eksempel kommer man altså uden om i denne sammenhæng. Men det er da klart, at dette forslag ikke er en gavebod til alle mennesker, der har inkonvertible lån. Det løser de menneskers problemer, som i dag har et ønske om at komme ud af deres lån – enten fordi de skal sælge, eller fordi de skal noget andet, hvor den overkurs blokerer for alt. Men hvis man

bare har i sinde at blive i sin bolig og i øvrigt ikke har nogen problemer, så kan det ikke betale sig at konvertere, for det er kun overkursen, man slipper for, og det er jo den, der er problemet for de inkonvertible lån. Men det er klart, at vi ikke løser problemet med inkonvertibiliteten som sådan, for så ville det koste staten penge, og det er heller ikke det, vi har for-søgt.

Derfor har hr. Jens Thoft fattet det rigtigt. Men jeg forstår ikke, hvad det er, der gør, at hr. Jens Thoft ikke kan forstå, at det er en fordel for mange mennesker at komme af med den kunstige overkurs, der får disse lån helt op i nærheden af kurs 200, hvor de reelt måske burde ligge på kurs 115 – jeg kender ellers hr. Jens Thoft så godt, at jeg ved, at han normalt er inde i den slags ting.

Kirsten Jacobsen (FP):

Fremskridtspartiet er medforslagsstiller til dette forslag, og det er vi ikke, fordi vi vil afhjælpe dårlig rådgivning eller gøre dårlig rådgivning fri for ansvar, men fordi der jo er nogle mennesker, som ikke har haft et frit valg, og det er landmændene, og fordi der er en hel masse mennesker, som enten ikke har fået oplysning om, hvad et inkonvertibelt lån egentlig er, eller slet ikke har optaget det selv, men bare har overtaget det med ejendommen, og hvor den oprindelige rådgiver eller bygherre – somme tider én og samme person – har opført ejendommen i et anpartsselskab, som jo i den forbindelse er lukket, så der ikke er nogen at gøre ansvar gældende over for, og fordi vi er i en situation, hvor vi herinde har tilladt, at obligationslån for 300 mia. kr. har kunnet omlægges, således at disse lånere har kunnet få del i den lave rente. Vi synes derfor ikke, det er rimeligt at lade mennesker med lån på tilsammen 30 mia. kr. stå tilbage med håret ned ad nakken og bare se på, at det er alle de andres boligydelse, der kan blive nedsat, og at de altså stadig væk ikke kan komme af med deres huse, men i mange tilfælde må forrente lån i to huse.

Vi gør det også, fordi regeringen i sin skatte-reform, hver gang man lavede beregninger over virkningen af nedsættelsen af rentefradragsretten og lejeværdien m.m. og det gav negativt resultat, altid gav det svar, at boligejerne jo bare kunne omlægge deres boliglån – som om omlægningen af boliglån var en nødvendig

[Kirsten Jacobsen]

forudsætning for, at man kunne få det udbytte af regeringens egen skattereform, som man havde tænkt sig!

Det var der altså nogle boligejere som ikke kunne drage nytte af, og det er de boligejere, dette forslag skulle række en hjælpende hånd. Og når forslaget i sin opbygning er fuldstændig udgiftsneutralt for staten, er det jo hverken økonomiske midler, der skal til, eller noget som helst andet, men simpelt hen politisk velvilje.

Og det vil være meget svært for Fremskridtspartiet at forstå, hvis den velvilje ikke skulle være til stede her i salen over for en så lille gruppe boligejere, som med ganske få undtagelser ikke selv er skyld i den situation, de er i.

Teknikken i forslaget: at lade Hypotekbanken træde ind, er jo netop det, der sikrer, at det, forslaget i virkeligheden betyder, er – som fru Pernille Sams har redegjort for det – at man fjerner den kunstige overkurs, som disse tynde obligationsserier har medført.

Til hr. Jens Thoft skal jeg bare sige, at jeg har tjekket teknikken i dette forslag mange gange og til at begynde med også har været skeptisk med hensyn til, om det var den rigtige teknik – jeg havde en anden teknik. Men efter min allerallerbedste overbevisning er det et spørgsmål om, at den enkelte låner selv kommer til at betale gildet for omlægningen – hver eneste krone. Og de eneste, som egentlig får et lille gok i nødden, er altså de mennesker, der har siddet med disse obligationer, og som indtil videre har kunnet få del i denne alt for høje kurs. De må nu nøjes med en rimelig kurs i forhold til den effektive rente, som den pågældende obligation har.

Så jeg ser ingen som helst fare ved at gennemføre det. Og jeg håber virkelig, at Folketinget ikke vil lade denne gruppe boligejere stå tilbage som de eneste, man ikke vil række en hjælpende hånd, især fordi – og det kan vi jo også undersøge under udvalgsarbejdet – der ikke er én offentlig krone i forslaget. Man er også nødt til at tage i betragtning, at regeringen i og for sig har lagt mange offentlige kroner i en omlægning af den almenyttige sektor. Derfor ville det være endnu mere uforståeligt, hvis denne ganske lille gruppe ikke skulle kunne drage nytte af den lave rente.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jamen er problemet ikke, at forudsætningen for, at dette her kan betale sig, er, at man er så uheldig at have en af de meget, meget tynde serier? Og er virkeligheden ikke den, at så kommer man ikke alle dem med inkonvertible lån til hjælp, sådan som man giver udtryk for i lovforslagets bemærkninger, så kommer man nogle ganske få til hjælp. Det vil jeg godt støtte, vil jeg sige; jeg har ikke spor imod at få den overprofit, som disse monopolister tager, fra dem. Det har jeg ikke spor imod. Men det hjælper så kun en meget begrænset del af de mennesker, der har inkonvertible lån. For i de tykkere serier er virkeligheden vel den, at der altid er én, der ser sit snit til at sælge, og man derfor får en kurs, der ligger nogenlunde normalt, for dem.

Og er et andet problem i bemærkningerne ikke, at når man har sammenlignet, har man ikke sammenlignet med inkonvertible serier til normal kurs, men med konvertible serier, og det må man ikke. Efter min mening skal man jo også indregne, at forudsætningen er, at det ikke må koste statskassen en krone.

Det er min forudsætning, og under den forudsætning vil jeg godt give tilsagn om, at SF støtter forslaget. Men så kan jeg ikke se andet end, at enten kommer vi nogle meget, meget få til hjælp, eller også kommer det faktisk til at koste statskassen kroner.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Der er også sammenlignet med inkonvertible serier, og det er mange flere end denne lille mængde, der kan drage nytte af forslaget. Der har rent faktisk i forbindelse med forslaget tilblivelse været kørt talrige eksempler gennem edb-maskiner, og det kan vi få gentaget; det kan vi få ministerens hjælp til under udvalgsarbejdet. Så vil det vise sig én gang til, at dette forslag såmænd ikke er så ringe endda. Så jeg kan godt forstå, at hr. Jens Thoft gerne vil støtte det.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg vil bare sige til hr. Jens Thoft, at hele modellen jo er regnet ud på en sådan måde, at

[Pernille Sams]

der ikke er tale om nogen form for sammenligning med et konvertibelt lån, men at det, som boligejeren og låntageren kommer til at kunne træde ud af lånet på, bliver det, der svarer til den effektive rente på det nye konvertible lån. Derfor bliver det neutralt for staten. Det er simpelt hen hele modellens opbygning, der gør, at det er og bliver neutralt.

Derfor er det selvfølgelig heller ikke, som nogle kunne tro, en gavebod til alle med inkonvertible lån, men en hjælp til selvhjælp til dem, der sidder i en ulykkelig situation, hvor de på en eller anden måde skal ud og konvertere, enten fordi de skal bruge en løbetidsforlængelse, fordi de ikke kan blive der og betale de afdrag, der er, eller fordi de på en eller anden måde skal sælge eller noget andet, hvor deres lån lige pludselig tæller med næsten 200 pct. Det er virkelig et problem for dem, der har prøvet at sidde i det.

Enhver afvisning af dette forslag på grund af økonomien – det vil jeg gerne sige på forhånd – er usaglig, fordi hele modellen er bygget sådan op, at det ikke koster samfundet en eneste krone. Det ligger i forslaget, og det kan regeringen bare indbygge i den model, når den skal udarbejde lovforslaget. Det kan sagtens lade sig gøre, at boligejeren selv betaler for omlægningen, og det er det, der ligger her. Alle, der i kreditforeninger og andre steder, f.eks. hos landbrugets folk, har kørt det igennem, siger, at det er en måde at stille folk frit på, give dem valgmulighed og give dem en chance for at komme ud af den stavnsbinding, de har i dag. Men det er ikke en gavebod, som de andre skatteydere kommer til at betale.

Jørgen Estrup (RV):

Der er kun én karakteristik af dette forslag, som er rimelig, og det er »falsk varebetegnelse«. Hvis dette forslag ikke koster staten eller samfundet noget, hjælper det heller ikke nogen. I modsat fald skulle vores kreditmarked være opbygget af tynde obligationsserier over hele linjen, og det skulle så være det egentlige problem.

Det, som de tre partier, der nu i fællesskab står bag dette forslag, prøver at postulere, er, at der er en kæmpemæssig overkurs hele vejen igennem, og at man kan redde det ved at lade Hypotekbanken gå ind. Sådan er virkeligheden ikke. Jeg tror, man må sige, at her gælder

det gamle ordsprog om, at ingenting kommer af ingenting undtagen lommeuld.

Derfor synes jeg egentlig, at de tre partier burde have tænkt sig bedre om, for det, der står tilbage, er enten et forsøg på at score en populistisk gevinst ved at bilde folk ind, at staten uden udgifter kan redde dem ud af en klemme, de er kommet i på obligationsmarkedet, eller også, at de tre partier nu faktisk gør vold på noget, som altid, så vidt jeg har forstået, har ligget dybt i deres ideologi, nemlig at når folk indgik kontrakter og bandt sig, gjorde de det som voksne, ansvarsfulde personer, og derfor måtte de også tage de følger, der kom af det.

Vi ved jo alle sammen, at dette at indgå en kontrakt af finansiel karakter har nogle virkninger og kan vise sig at have nogle omkostninger. Sådan fungerer markedsökonomien jo, og det er lidt besynderligt for mig at skulle stå og undervise både fru Pernille Sams, fru Kirsten Jacobsen og hr. Mejdahl om det. Vi ved alle sammen, at der er mennesker, som har indgået obligationsforpligtelser, og som derfor har fået nogle skuffede forventninger. Nogle af dem har været i den heldige situation, at de nu efter et stykke tid har kunnet konvertere. Andre er ikke kommet så gunstigt af sted.

Det er jo ikke rigtigt, når fru Kirsten Jacobsen siger, at vi har hjulpet alle andre. Jeg skal minde om, at der er en del mennesker, ganske mange, som f.eks. har optaget pensionskasselån, hvor pensionskasserne helt klart har betinget sig, hvordan tilbagekøbsværdien af de pågældende lån er. Der er ikke noget, der hedder konvertering dér, og derfor er det urigtigt, når det påstås, at her er en lillebitte gruppe tilbage, som man lige skal hjælpe. Jeg synes, det er ubehageligt at opleve, at man nu, fordi ens egne baggrundsgrupper måtte have et problem, prøver at fremstille det som, at man uden nogen udgifter kan redde dem ud af klemmen.

Havde det været sådan, at man havde begrænset forslaget til dem, der ikke havde haft andre muligheder end at optage inkonvertible lån, havde jeg meget bedre kunnet forstå det, og så mener jeg også, at vi havde fået en fornuftig diskussion. Sådan som det ligger nu, synes jeg faktisk ikke, at de tre partier kan være forslaget bekendt.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg kan godt forstå, at hr. Jørgen Estrup bruger ordet ubehageligt, for det må virkelig være ubehageligt at skulle stå heroppe og sige, at Det Radikale Venstre slet ikke har forstået noget af, hvad der ligger i dette forslag. Og det er i virkeligheden det, hr. Jørgen Estrup har sagt. Der var slet ikke noget af det, der tegnede forslaget. Men når fire regeringspartier hver for sig skal finde argumenter for, hvorfor man skal afvise et superfornuftigt forslag, der ikke koster nogen andet end almindelig politiske velvilje, skal der selvfølgelig også nogle kunstige argumenter på bordet.

For det første er pensionskasselån med i forslaget; dem gjorde hr. Jørgen Estrup et særskilt nummer ud af. De er med i forslaget, så det kan man ikke tage ind som noget specielt. Og så jeg vil gerne endnu en gang slå fast, at det ikke er staten og skatteyderne, der skal ud og redde nogen overhovedet. Det eneste, vi skal gøre som folketingsmedlemmer og som politikere, er at åbne for, at folk skal have mulighed for at redde sig selv, hvis de har lyst. Og de kommer selv til at betale for det.

Det er også derfor, dette her ikke er en eller anden store gave, der gives til nogen overhovedet, som jeg nu har sagt tre, fire gange. Det er bare en ventil, der åbnes, så folk selv får muligheden for at redde sig ud af en fuldstændig umulig situation, uden at skatteyderne eller obligationsejerne kommer til at betale en eneste krone for det. Det kan man da i hvert fald kalde markedsøkonomi, så det forslår, for det er folk selv, der kommer til at betale prisen for den vare, de efterspørger. Uden undtagelse.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil gerne sige til hr. Jørgen Estrup, at der jo altså er nogle, der har indgået nogle obligationsforpligtelser uden selv at have haft mulighed for at indgå andre. Der er også nogle, som har indgået obligationsforpligtelser, uden at man er blevet gjort opmærksom på, hvad det i grunden indebar.

Så vil hr. Jørgen Estrup indvende, at det er et rådgivningsansvar; det er jeg enig med hr. Jørgen Estrup i. Men da det var meget dårlige tider for ejendomsmarkedet, florerede jo disse

mere eller mindre seriøse entreprenører, som havde to kategorier, de henvendte sig til, og som i dag har det rigtig skidt. Den ene kategori er hr. Jørgen Estrups venner, nemlig de private andelsboliger, den anden det er de mindre ejerboliger, hvor man prioriterede med inkonvertible obligationer.

Ejerne af de mindre ejerboliger er næsten uden undtagelse i den situation, at den person, som har opført boligerne, har opført dem i et anpartsselskab og har lukket anpartsselskabet bagefter, for det var kun beregnet til det her. Så bygherreansvar og rådgivningsansvar – for de solgte dem som regel selv – er en by i Rusland. Det var før, Folketinget begyndte at stille krav til ejendomsmæglere, så da kunne man altså som skjortesælger i Bilka give sig til at afsætte sine egne ejendomme. Og det er det, der er sket.

Derfor er den gruppe mennesker, man bringer ud af det stavnsbånd, de befinder sig i i øjeblikket, i meget høj grad uforskyldt kommet ind i det. Det er baggrunden for forslaget.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Som fru Kirsten Jacobsen ved, var det min afsluttende bemærkning, at hvis forslaget havde drejet sig om dem, der ikke havde haft andre muligheder, havde der ingen problemer været. Det er klart, det kan vi alle sammen forstå; de har været i en tvangssituation. Det mener jeg vi kan snakke om.

Men når man så gør det til et spørgsmål, om rådgivningen har været tilstrækkelig, om markedet har fungeret, som det burde, med de sikkerheder, som vi gerne ser at et frit marked fungerer med, så er jeg da enig med fru Kirsten Jacobsen i, at det gør markedet ikke altid, og jeg er også af den opfattelse, at det i høj grad kan være nødvendigt at hjælpe større grupper, hvis man kan dokumentere, at der er større grupper, der kommer i klemme. Men jeg ville dog være glad, hvis fru Kirsten Jacobsen og fru Pernille Sams og andre så også ville være med til det i en række andre situationer, hvor vi har påpeget, at dette var en realitet, og at dette var et problem med markedsøkonomien. Jeg kan blot minde om de diskussioner, vi har haft om huslejefastsættelse og de problemer, som man dér oplever, når kontrakter bliver udformet på en måde, som skader lejerne.

[Jørgen Estrup]

Og så vil jeg blot sige til fru Pernille Sams: Dette forslag har virkelighed i fru Pernille Sams' hoved og muligvis på fru Pernille Sams' skrivebord; det har ingen reel virkelighed. Hvis fru Pernille Sams kan dokumentere og få sagkundskabens garanti for, at dette virker i praksis, så er der ingen i dette Folketing, der vil have noget imod det, for så har vi den bedste af alle verdener, hvor man kan redde folk ud af en klemme, uden at det koster nogen noget.

Det er utrolig sjældent, at sådan noget findes, og derfor har fru Pernille Sams faktisk et kraftigt problem med at løfte dokumentationsbyrden i denne sag.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det sker jo idelig og ofte, at man her i Folketinget er nødt til at komme en betrængt gruppe til hjælp af den ene eller den anden grund. Det har man så også gjort, og så kan man jo hver gang diskutere, hvor meget man er villig til at ofre, og jeg kan ikke huske, at man har lavet den slags indgreb, uden at man har skullet putte penge i kassen. Så kan man diskutere, om man vil putte penge i kassen til fordel for den eller den gruppe. Det er det legalt at diskutere, men med det her forslag skal der ingen penge i kassen fra nogen. Det eneste, der skal til, er den energi, som Folketingets medlemmer skal bruge for at hæve højre arm – man kan i øvrigt bruge den venstre – og trykke på den grønne knap. Det er den eneste energi.

Det, man opnår derved, er, at en gruppe mennesker får lov til at gøre brug af den lave rente, bl.a. den gruppe hr. Jørgen Estrup godt vil tale om og hjælpe, nemlig dem, der måske mere eller mindre uforskyldt er kommet i klemme, fordi der ikke var andre muligheder.

Men må jeg spørge hr. Jørgen Estrup: Når nu den anden gruppe ikke må komme med, hvad skyldes så den uvilje imod den gruppe personer, den gruppe boligejere, som hr. Jørgen Estrup altså ikke vil række en hjælpende hånd, når det ikke koster noget som helst andet end den energi, som hr. Jørgen Estrup skal bruge til at trykke på den grønne knap? Hvad er begrundelsen?

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg glæder mig til, at hr. Jørgen Estrup svarer på fru Kirsten Jacobsens spørgsmål, og så vil jeg bare stille et tillægsspørgsmål derudover, som hr. Jørgen Estrup forhåbentlig vil svare på i samme sammenhæng: Hvorfor vil Det Radikale Venstre gerne være med til sammen med de øvrige regeringspartier at give til-ladelse til omlægning af 10 mia. kr. inkonvertible lån i den almenyttige sektor, som koster skatteyderne 700 mio. kr.? Det gør man uden at blinke i den almenyttige sektor.

Her er der tale om den private sektor, og uden at det koster skatteyderne en eneste krone. Hvad er så begrundelsen for den enorme forskelsbehandling, som hr. Jørgen Estrup og hans regeringskolleger gør mellem de forskellige boligsektorer her? Det vil jeg meget gerne have en forklaring på.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Som fru Pernille Sams hørte før, kunne vi formentlig nemt finde ud af det de steder, hvor folk var i en tvangssituation, hvilket man bl.a. var i den almenyttige sektor; så det er ikke dér, problemet er, og lad os lade være med at blande de ting sammen. Det, det drejer sig om i denne sag, er jo spørgsmålet, om man med dette forslag skulle kunne hjælpe en sidste lille gruppe, sådan som fru Kirsten Jacobsen antyder.

Men så vil jeg gerne spørge fru Kirsten Jacobsen, hvordan fru Kirsten Jacobsen har forestillet sig at man skulle hjælpe den gruppe, som jeg omtalte i min ordførertale, nemlig den gruppe, der har taget pensionskasselån og dér har indgået nogle aftaler om, hvad kursberegningen skal være i det øjeblik, hvor de ønsker at komme ud af lånet – uanset renteudviklingen. Det svarer jo fuldstændig til den situation, der gælder, når man har indgået en inkonvertible låneaftale.

De er ikke omfattet af dette forslag. De kan ikke hjælpes, for det vil være indgreb i den almindelige aftalefrihed. Jeg går ud fra, at man ikke har forestillet sig at gøre det. Derfor er der store grupper, som overhovedet ikke bliver hjulpet af dette forslag.

[Jørgen Estrup]

Og så vil jeg gerne føje til: Nu siger man så flot, at man kan dokumentere, at statskassen ikke kommer i klemme, ikke kommer til at yde en krone. Fint! Lad det stå sin prøve. Det siger sagkundskaben ikke er rigtigt, men det synes jeg vi kan lade komme an på en prøve. Men der er jo ikke nogen tvivl om, at markedet allerede har indstillet sig på det her, og det vil sige, at der er nogle, som man påvirker. Der er nogle på markedet, hvis formueforhold bliver påvirket af, at man laver et indgreb som dette her. Så det kan godt være, at vi kan sætte spørgsmålstegn ved statskassen – jeg er nu ikke i tvivl om, at statskassen vil komme til at betale, hvis det her overhovedet skal give nogen virkning – men der er ingen tvivl om, at de, der allerede er obligationsejere i dag, får et tab, og det er så det, partierne siger ikke gør noget.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg fik ingen svar på, hvorfor Det Radikale Venstre gerne vil være med til, at den almenyttige sektor kan omlægge for 10 mia. kr. med 700 mio. kr. i statsstøtte, og hvorfor man så ikke vil være med til at gøre det her, som ikke koster skatteyderne én krone. Det fik jeg ingen svar på fra hr. Jørgen Estrup. Det er en urimelig forskelsbehandling af nogle mennesker, som slet ikke har fortjent den forskelsbehandling. Det er fuldstændig taget ud af luften, fordi man nu i Det Radikale Venstre ønsker at fremme den almenyttige sektor i al almindelighed.

Så bliver hr. Jørgen Estrup ved med at tale om en tvangssituation, og at der ikke skulle være tale om en tvangssituation for de mennesker, der bliver berørt af dette forslag. Derfor vil jeg gerne stille et spørgsmål til hr. Jørgen Estrup.

Hvis vi nu tager et konkret eksempel: en boligejer, der sidder i sit lille hus og skal sælge det, eller en boligejer, der sidder i sit hus og ikke kan betale de månedlige ydelser og derfor ønsker at løbetidsforlænge lånet, så det måske i stedet for bliver et 10-årigt lån, der er tilbage, eller et 30-årigt lån, eller hvad ved jeg, som mængder af mennesker gør i de her måneder. Der er måske 800.000 kr. i boligen i kreditforrentningslån, som viser sig at være inkonvertible, hvilket man aldrig har tænkt over før at de var, eller ikke har fået at vide, da man købte huset. Det er en meget normal situation.

800.000 kr. har man i restgæld, og de er inkonvertible. Så slår man op i tabellerne, og så får man at vide, at dem kan man indfri til kurs 175 eller 185 eller sådan noget. Det vil sige, at i stedet for at have 800.000 i gæld, så har man nu lige pludselig 1,5 eller 1,6 mio. kr. i gæld i et hus, der højst er en million kroner værd. Og hvad gør man så? Er det ikke en tvangssituation, denne familie står i? De har ikke en kina-mands chance for at komme ud af det, medmindre de får en eller anden mulighed for selv at hjælpe sig ud af det, og det er bare det, vi giver dem.

Derfor vil jeg gerne sige til hr. Jørgen Estrup, når han nu står her og bliver enig med sig selv om, at der er store grupper, der ikke bliver hjulpet: Ja, det er korrekt. Der er store grupper, der ikke bliver hjulpet, men der er også en meget stor gruppe, der bliver hjulpet, og det er lige netop den, som beslutningsforslaget tager udgangspunkt i. Det er ikke, fordi vi vil hjælpe hele Danmarks befolkning på én gang, for det kan man ikke, specielt ikke når det ikke må koste noget. Men hele den gruppe, der er ramt af de enorme kurser og overkurser, bliver hjulpet af dette forslag, og det vil kunne mærkes, og det kan hr. Jørgen Estrup ikke komme uden om.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Hr. Jørgen Estrup konkluderede, at det er obligationsejerne, der får tab. Det skal jeg bekræfte. Det er rigtigt. Det er fuldstændig aldeles og præcis på samme måde, det er gået de fleste obligationsejere i forbindelse med låne-omlægningen, når de har fået indfriet deres obligationer og skal ud og investere i andre papirer. Det er nøjagtig det samme, der er ingen som helst forskel, og det synes vi er helt rimeligt og helt fair.

Vi synes ikke, det er rimeligt og fair, at der er en lille gruppe, der har kunnet lukrere på nogle overkurser, som ikke svarede til virkeligheden. Og når der her kun er tale om realkreditlån og realkreditlignende lån, så er det, fordi det er de lån, man har tilladt omlagt i øvrigt.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg konstaterer med glæde og interesse, at

[Jørgen Estrup]

det, fru Kirsten Jacobsen nu på Fremskridtspartiets vegne går ind for, er, at man fjerner de ubehagelige virkninger af markedsmekanismen ved statsindgreb. Det er det, det drejer sig om, for når fru Kirsten Jacobsen sammenligner med situationen ved konvertibilitet, så er det indbygget i markedsmekanismen. Her drejer det sig om et statsindgreb, som fjerner nogle gevinster, som fru Kirsten Jacobsen synes er urimelige. Det kan vi måske godt blive enige om, men det er unægtelig en anden politik end den, Fremskridtspartiet plejer at stå for.

Og lad mig så sige til fru Pernille Sams, at jeg synes, denne omsorg for den lille parcelhusejer, der er kommet i klemme, er rørende, og jeg kan dele den, men det overrasker mig lidt, at den kommer fra fru Pernille Sams, for det, fru Pernille Sams siger, er jo, at nu bør vi føre socialpolitik, når kreditmarkedet ikke fungerer sådan, som vi synes, det egentlig burde gøre.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Der er altså ikke tale om socialpolitik. Det her er udelukkende et spørgsmål om at give mennesker mulighed for at hjælpe sig selv, hvis de ønsker det.

Og så vil jeg gerne sige, at hvis bare markedsmekanismen havde virket på dette område, så havde der slet ikke været noget problem. Når hr. Jørgen Estrup siger, at det her er et udtryk for markedsmekanismen, så passer det jo netop ikke. Det er jo, fordi markedsmekanismen er sat ud af kraft på en række meget, meget tynde serier, hvor udbud og efterspørgsel stort set ikke eksisterer, fordi der er nogle ganske, ganske få mennesker, der sidder på hele markedet. Så den almindelige markedsmekanisme er der altså ikke. Hvis den havde været der, havde vi ikke haft de kunstige overkurs, og så havde problemet ikke eksisteret. Derfor er det noget vrøvl at hentyde til markedsmekanismen. Det er netop, fordi den ikke virker på dette punkt.

Det er derfor, vi siger, at vi kan få markedsmekanismen til at virke ved at lade Hypotekbanken gå imellem. Det, man opnår derved, vil være, at obligationsejerne ikke bliver spor ringere stillet, end de ellers ville være, for de vil via Hypotekbanken modtage nøjagtig de forudsatte afdrag og renter på obligationerne,

nøjagtig som der står på obligationerne. Det vil de gøre til udløb. Derfor vil der ikke være nogen hverken obligationsejere eller andre, der på nogen måde får et tab eller bliver skuffet i deres forventninger.

Hvis de havde troet, at obligationerne var blevet indfriet til kurs 180, fordi de selv sidder på hele bunken af den type obligationer og håber på, at nogle står i en fuldstændig umulig situation og er nødt til at indfri, så kan de selvfølgelig blive skuffet. Men de obligationsejere, der har inkonvertible lån, har jo som udgangspunkt, at de bare gerne vil have lov til at have den rente og det afdrag, der står på lånet, og det er derfor, inkonvertible lån er meget værd og også en overkurs værd.

Men det er den kunstige overkurs, vi kommer til livs. Det er den, som markedsmekanismen, hvis den ellers havde fungeret på dette punkt, ville have elimineret. Men nu er den der altså, fordi serierne er så bitte små, og det er altså det, det drejer sig om, uanset hvad hr. Jørgen Estrup forsøger at bilde sig selv og sine kolleger ind. Det er kun det, det drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det handler ikke om at sætte markedsmekanismen ud af kraft, vil jeg gerne sige til hr. Jørgen Estrup. Det handler ikke om at beskære nogle obligationsejeres spekulationsgevinster, for de er jo ret hypotetiske. De er jo hypotetiske, al den stund de kun eksisterer, hvis man nu havde solgt til denne meget store overrente, og hvis de var blevet indfriet dertil.

Det forholder sig jo sådan, som fru Pernille Sams sagde. I og med at Hypotekbanken er skudt ind, kan disse obligationsejere få de renter og de afdrag til den tid og til de terminer, som står aftalt i lånedokumentet. Derfor er det ikke et spørgsmål om at sætte markedet ud af kraft, det er et spørgsmål om at få markedsmekanismen til at fungere.

Anden næstformand (Grove):

Hr. Jørgen Estrup for en kort bemærkning, og så går jeg videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Det forhindrer mig jo desværre i at få et svar

[Jørgen Estrup]

på det spørgsmål, jeg gerne vil stille fru Pernille Sams, men så må det hænge i luften.

Fru Pernille Sams sagde, at markedsmekanismen var sat ud af kraft, og mit nærliggende spørgsmål ville naturligvis være: Hvem har sat markedsmekanismen ud af kraft? Dette er markedsmekanismen. Alle har vidst, at obligationsserier i nogle tilfælde kunne blive tynde. Det er der ikke noget nyt i. Det er indarbejdet i kursforholdene. Og der er adskillige, der har handlet på den baggrund.

Derfor må man spørge fru Pernille Sams med den noget besynderlige markedsøkonomifilosofi, vi har hørt heroppefra, om man vil forbyde tynde kursserier, om det er en ny real-kreditlov, vi skal have, eller hvad der egentlig ligger bagved.

Ole M. Nielsen (KRF):

Der er ingen tvivl om, at der er en hel del tekniske og også reelle problemer i dette lovforslag. Jeg ved ikke, om denne debatform egentlig er den rigtige baggrund for at beslutte sådan et lovforslag, for langt hen ad vejen handler det jo om at sætte sig ned omkring et bord og lave nogle regneeksempler sammen.

Men derudover er der altså også lidt politik i det; selvfølgelig er der det. Men jeg vil sige fra Kristeligt Folkepartis side, at hvis man kan komme med forslag, som giver nogle mennesker fordele, uden at de koster andre noget, så vil vi i hvert fald principielt være for dem.

Vi tror bare ikke, at det holder i dette tilfælde. Det gør det ikke ifølge de papirer, vi har fået indtil nu, men de papirer må vi jo i fællesskab kunne kigge på og gennemgå på et tidspunkt. Jeg kan sige, at i den lille ordførerkreds i regeringspartierne, hvor vi drøftede dette forslag, og hvor jeg første gang hørte om det, var holdningen med det samme: Jamen selvfølgelig, hvis der ligger noget i det, er vi da positive over for det. Vi skal da ikke være kontrære og afvise det, fordi det er kommet fra oppositionen. Selvfølgelig ikke.

Så lad os gå til dette spørgsmål med åbent sind og finde ud af, om vi kan løse nogle problemer for de mennesker, som virkelig er kommet i en ulykkelig situation. Og det er der folk, der er – mere eller mindre uden egen skyld.

Der er selvfølgelig nogle, der er kommet det uden egen skyld, f.eks. landbruget. I mange år udstedte DLR jo kun inkonvertible lån, og hvis

man ville have en gård under de markedsbetingelser, der var i en årrække dér, havde man faktisk ikke andre muligheder. Vi hører jo også om folk, som på anden hånd overtager et parcelhus uden på nogen måde at blive orienteret om, at det er inkonvertible lån, det handler om – hvis altså ikke man tilfældigvis ved, at serie nr. det og det i den lånerække er inkonvertible lån, og det kan almindelige mennesker jo ikke vide.

Så der er nogle mennesker, der er kommet i en uheldig situation, og det er et spørgsmål, om der er et rådgiveransvar i sådan nogle situationer. Men det er en helt anden sag.

Vi er i hvert fald meget positive over for at se på denne sag. Hvis det er et columbusæg, så er vi købere til det. Hvis det ikke viser sig at være tilfældet, kan det jo ske, at det fører til, at vi skal gøre noget alligevel, men på en anden måde. Men det må vi så snakke om.

Pernille Sams (KF):

Så vil jeg på forslagsstillernes vegne sige tak for de positive signaler, som jeg har fanget at mange har haft til forslaget. Med et par ganske få undtagelser har det jo faktisk været meget positivt. Problemet er så, at undtagelserne har ret meget at skulle have sagt, åbenbart.

Men så vidt som jeg har hørt det, er det egentlig kun Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, der har været direkte negative over for forslaget.

Desværre har jeg ikke hørt nogen melding fra CD, og det er jeg lidt ked af, for jeg ville umiddelbart have troet, at i hvert fald CD måtte kunne se, at der var noget i dette forslag, som ikke bare sådan lige kunne afvises. Men jeg kan næsten se på hr. Ole M. Nielsens attitude, at det, som han sagde, også gjaldt for CD.

Hvis det er sådan, vil jeg sige tak til både Kristeligt Folkeparti og CD, for dér var jo virkelig en positiv åbning. Jeg forstod det sådan, at hvis vi bare kan bevise, at det, vi siger, er rigtigt, så er Kristeligt Folkeparti og CD med.

Det kan vi sagtens. Det koster nemlig ikke nogen noget, og det er kun en hjælp til selvhjælp, så det er en let bevisbyrde for os at løfte. Jeg håber, at CD og Kristeligt Folkeparti vil være med til at fortælle os, hvad de egentlig ønsker af bevis. I hvert fald vil jeg meget gerne have, at vi tager et møde om det, for denne sag

[Pernille Sams]

er åbenbar og let at gå til, og jeg er glad for den positive åbning.

Så håber jeg bare ikke, at regeringen med den meget negative holdning, som finansministeren gav udtryk for, får forpurret den positive åbning, jeg ellers har set her.

Jeg kan ikke lade være med at sige, at det, der stadig væk svæver i luften, og som forekommer mig og formentlig også mange andre underligt, er, at regeringen har givet 700 mio. kr. til den almenyttige sektor til omlægning af deres inkonvertible lån og så samtidig afviser ikke alene at hjælpe den private sektor – for det kan man endda forstå, hvis man siger, at der ikke er penge fra staten eller skatteyderne til det – men man afviser også at lade mennesker hjælpe sig selv. Man afviser at åbne for muligheden for, at folk, der er kommet i en umulig situation, kan få lov til selv at hjælpe sig ud af den.

Det vil sige, at med den ene hånd giver man på dette område 700 mio. kr. af skatteydernes penge til den almenyttige sektor, og med den anden hånd giver man ikke én eneste krone til den private. Det er godt nok, at man ikke gør det – det har vi heller ikke bedt om – men man vil ikke engang lade folk vælge, om de selv vil ofre penge på at komme ud af denne situation. Det er forkasteligt, at man vil stå bag en sådan forskelsbehandling af den danske befolkning, alt efter hvilken type bolig de tilfældigvis har valgt.

Det minder mig meget om den gang, vi lancerede forslaget om, at man skulle kunne omlægge fra de gamle kontantlån til nye, lavtforrentede lån. Da var regeringen også fuldstændig afvisende i flere måneder, indtil det lige pludselig viste sig, at de argumenter, man havde afvist forslaget med, ikke holdt vand. Da måtte man overgive sig, og det håber jeg også regeringen kommer til i denne sammenhæng; for de argumenter, som både finansministeren, hr. Jørn Pedersen og hr. Jørgen Estrup har fremført, holder ikke.

Det er alt for overfladisk bare at sige, at forslaget hjælper ikke, og det hjælper ikke alle, og det hjælper ikke hele Danmarks befolkning, og hvad ved jeg. Det ved vi godt. Det er heller ikke det, der er meningen; men det hjælper lige præcis dér, hvor vi har sagt det hjælper, og uden at det skader nogen andre mennesker overhovedet.

Derfor er det eneste, det her i virkeligheden koster, lidt politisk god vilje, lidt almindelig velvilje til at åbne for en valgmulighed og til ikke helt unødigt at blokere for, at nogle mennesker får lejlighed til at hjælpe sig selv ud af den meget dårlige situation, som mange er kommet i.

Jeg siger tak for de positive signaler også fra SF, som var enige i forslaget, og så håber jeg meget, at vi gennem et udvalgsarbejde, hvor Kristeligt Folkeparti og CD kan få deres spørgsmål til forslaget afklaret, også kan finde et flertal for at få hjulpet disse mennesker.

Finansministeren (Lykketoft):

Ja, nu har fru Pernille Sams jo holdt sit indlæg nogle gange i løbet af debatten. Jeg vil kun sige til det, at der ikke er nogen forskel i holdningen til dette problem, som nogle mennesker har, hverken mellem regeringspartierne ordførere eller regeringen indbyrdes eller mellem os og forslagsstillerne. Vi har ikke nogen negativ holdning til at løse problemet, hvis det kan ske uden belastning af statsfinanserne, uden at det koster noget. Det har vi en meget, meget positiv holdning til.

Det problem, vi har med forslaget, er, at vi ikke har kunnet få øje på de mennesker, det løser problemer for. For at anskueliggøre det kan jeg sige, at de eksempler, forslagsstillerne har taget med i forslagets bemærkninger, vil, hvis man regner dem igennem i hele forløbet, vise sig at være en alvorlig underskudsforretning for låntagerne. Det vil simpelt hen betyde, at man får den samme årlige bruttoydelse, men en større nettoydelse efter skat. Det illustrerer sådan set vores synspunkt, og det kan vi jo fremlægge i udvalget og gennemgå meget omhyggeligt – vi vil meget gerne være med ved det bord, hvor det skal gennemgås meget omhyggeligt.

Jeg vil såmænd ikke afvise, at fru Kirsten Jacobsen har ret i nogle ganske specielle eksempler med nogle specielle byggerier og nogle folk, der er kommet meget i klemme dér, og jeg vil heller ikke afvise, at man kunne finde en eller anden løsning på det.

Jeg tror, man må sige om det foreliggende forslag i den udformning, det har, og med de præmisser, forslagsstillerne nu gentagne gange har repeteret, at hvis man fastholder det bogstav for bogstav, er det ikke muligt at formulere

[Finansministeren]

re en løsning, der hjælper andet end et mikroskopisk antal mennesker – måske. Og det er derfor, vi er kritiske over for forslaget i forhold til den markedsføring, der har været knyttet til det. Derfor siger jeg: Hvis Folketinget vil vedtage dette forslag, generer det ikke nogen. Problemet er, at det heller ikke løser noget.

Det ville være lykkeligt, hvis vi i løbet af de videre diskussioner kunne finde frem til et forslag, der løste nogle af disse problemer.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Hvis vi skal finde et forslag, der virkelig løser problemer, sådan som finansministeren efterlyser, bliver det med skatteydertilskud, på samme måde som regeringen har gjort det med hensyn til den almenyttige sektor, hvor man har valgt at bruge 700 mio. kr. af skatteydernes penge. Det har vi ikke engang turdet tænke på her. Vi har valgt at fremlægge et forslag, som er neutralt for staten; men jeg er selvfølgelig enig med finansministeren i, at hvis det virkelig skal hjælpe alle disse mennesker, skal der skatteyderpenge i det.

Så vidt er vi ikke gået. Vi har bare bedt om at få en model, hvor mennesker, uden at det koster det offentlige noget, får lejlighed til at hjælpe sig selv ud af en klemme og selv betale for det. Jeg er glad for, at finansministeren sagde, at det ikke generer nogen, så har vi da i hvert fald fået den side af sagen afklaret, så er det kun et spørgsmål, om det hjælper nogen, og det er jeg meget parat til at bevise at det gør.

Finansministeren kan godt stå og sige, at de låntyper og beregningsmodeller, der er anvendt som eksempler i bemærkningerne til forslaget, viser, at det bliver dyrere. Det er da nøjagtigt det samme, som hvis man foretager en omlægning med samme restløbetid af et hvilket som helst andet lån. Men det er bare den eneste reelle måde at sammenligne det på i et lovforslag eller et beslutningsforslag, nemlig at lave eksempler med samme restløbetid; og i og med at det er neutralt for staten, vil det se dyrere ud for den, der sidder i valgsituationen. Sådan er det også med alle andre lån. Derfor kan det godt alligevel være en fordel at gøre det, fordi man enten kan tage en løbetidsforlængelse, eller man kan komme ud af sit låan ved at sælge sin bolig, hvad man jo ellers ikke havde kunnet gøre, uden at lånet skulle tælles til kurs

185 eller noget lignende. Det kan være en vældig stor hjælp, og selv om det med samme restløbetid med tørre tal kan se ud som en marginal fordyrelse, er det ikke det, man skal fokusere på – det ved finansministeren udmærket godt. Han siger det garanteret bare for at få det til at se mystisk ud. Jamen sådan vil beregninger nu engang se ud med denne type lån og andre typer lån, og det er slet ikke det, man skal bedømme det på.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil gerne sige til finansministeren, at jeg er glad for, at han ikke er helt fremmed over for, at der kan være meget god grund til at se på nogle af disse lån og eventuelt finde en model.

I Fremskridtspartiet er vi overhovedet ikke spor optaget af ophavsret. Vi går ind for ophavsretslovens ophævelse, og derfor vil Fremskridtspartiet med glæde medvirke til en hvilken som helst model, som finansministeren måtte kunne opfinde, og som efter finansministerens skøn og efter forslagsstillernes skøn sikrer, at det problem, vi her har skitseret, bliver løst, at vi hjælper den gruppe mennesker, som nu er stavnsbundet til deres hus.

Så finansministeren kan blot gå hjem i sit ministerium, og så kan han sende os alle de papirer med alle de modeller, han måtte ønske, og jeg kan love, at de vil få en utrolig velvillig modtagelse.

Finansministeren (Lykketoft):

Jeg vil sige til fru Kirsten Jacobsen, at hvis vi skal finde en løsning, som ikke koster statskassen en masse penge, er der brug for fælles kreativitet. Der er ikke nogen, der skal have ophavsret dér. Vi må sammen lægge hovederne i blød, for dette skal ikke være noget partipolitisk slagsmål.

Hvis det forslag, vi har diskuteret i dag, løser noget for nogen, er det kun et uendeligt lille hjørne med den konsekvens – hvis man ser på eksemplerne i forslaget – at man i virkeligheden for at komme ud af den umiddelbare klemme kommer til at betale væsentligt mere i det lange løb; men det kan vi kigge på i udvalget. Der er allerede i embedsapparatet lavet mange kommentarer til forslaget, som jeg ikke har villet læse op i deres fulde udstrækning

[Finansministeren]

her. Dem kan vi selvfølgelig tage med i udvalgsbehandlingen.

Til slut vil jeg lige gøre en bemærkning: Nu har fru Pernille Sams to gange lavet en sammenligning med omprioritering af det almennyttige byggeri og nævnt et tal på 700 mio. kr. Den omprioritering er faktisk statsfinansielt neutral i en række år fremover. Det er rigtigt, at hvis man kapitaliserer disse tusindvis af tusindvis af tusindvis af lejligheder, der kan blive tale om over hele forløbet – over 30 år – kan man måske godt nå op på en statsfinansiell belastning på 700 mio kr. Men hvis man regner det ud pr. år pr. lejlighed, vil jeg sige, at i forhold til dem, man har været optaget af at hjælpe her, kunne en tilsvarende investering være overkommelig.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Så fik vi da endelig regeringen ud af busken og til at anerkende, at det er rigtigt, at der er den store forskelsbehandling på den almennyttige og den private sektor. Hvis bare regeringen ville se en brøkdæl så positivt på den private sektor, som man har gjort på den almennyttige sektor ved at uddele alle de penge, ville det være en meget smal sag at få det her løst.

I dag vil jeg bare slutte af med at sige, at jeg er glad for finansministerens melding om, at der skal fælles kreativitet til. Jeg har hæftet mig ved de ord, og jeg håber, at finansministeren så vil tage initiativ til, at regeringen ikke kommer til at stå fast på sin afvisende holdning, uden at vi har afprøvet, om man ikke via fælles kreativitet kan nå frem til en løsning. Det vil jeg bede finansministeren om at tage initiativ til, for jeg er godt klar over, hvordan et forslag ellers lige så stille kan dysses ned i udvalget af en regering, der sidder med et flertal. Så jeg vil håbe, at finansministeren vil følge sine pæne ord om fælles kreativitet op og tage initiativ til, at vi forsøger at finde en fælles kreativ løsning på dette problem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

21) Første behandling af lovforslag nr. L 250:

Forslag til lov om ændring af lov om lån til betaling af ejendomsskatter og om ændring af ligningsloven. (Lån til tilslutningsudgifter).

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).
(Fremsat 27/4 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Jørn Pedersen (S):**

Dette lovforslag giver en ret til pensionister til at opnå lån til dækning af tilslutningsafgifter i de tilfælde, hvor der er tilslutningspligt til kollektive forsyningsanlæg, og det er jo et lovforslag, vi har set i en lidt anden form tidligere her i dag. Uden at tage debatten fra det foregående punkt på dagsordenen op med hensyn til ophavsretten vil jeg ikke undlade at sige, at det var fru Kirsten Jacobsen fra Fremskridtspartiet, der kom med det første udkast til, hvordan vi skulle løse dette problem. Der var bred enighed om, at det skulle løses, og fra Socialdemokratiets side sagde vi, at Fremskridtspartiets forslag ikke var tilstrækkelig gennearbejdet. Det var især i forbindelse med kommunernes adgang til at få genbelåning af de lån, der skulle ydes til pensionisterne.

Det er nu løst med det foreliggende lovforslag. Vi synes, det er en god idé at få en løsning, der givetvis vil hjælpe en hel del pensionister, så vi vil meget varmt anbefale forslaget og håber, at det får en hurtig udvalgsbehandling, så vi kan få det vedtaget så hurtigt som muligt.

Torben Rechendorff (KF):

Det er fuldstændig rigtigt, at dette er en forlængelse af den første behandling, vi havde den 15. marts af Fremskridtspartiets lovforslag nr. L 194.